

ODAP
Dünyayı Okumak İçin...

ODAP MERKEZİ KÜRESEL

BÜLTEN - 225

**Türkiye'nin Çok Taraflı
Diplomasi Arayışı: R4+E3
İstanbul Toplantısı**

**Tahran'ın Çift Hatlı Stratejisi:
ABD Söylemi ve Bölgesel
Diplomasi**

**Libya Temsilciler Meclisinin
Türkiye Anlaşmasını Onaylaması
ve Doğu Akdeniz'e Yansımaları**

**Fas'ın İlk Kadın Hükümet
Başkanı: Tarihi Temsil, Sınırlı
Siyasal Değişim Mi?**

**Ambargolar ve Anlaşmalar:
Kanada'nın Türkiye Ziyareti**

**RAF Fairford Soruşturması:
İstihbarat Faaliyetleri, Sabotaj
ve Gri Alan Rekabeti**

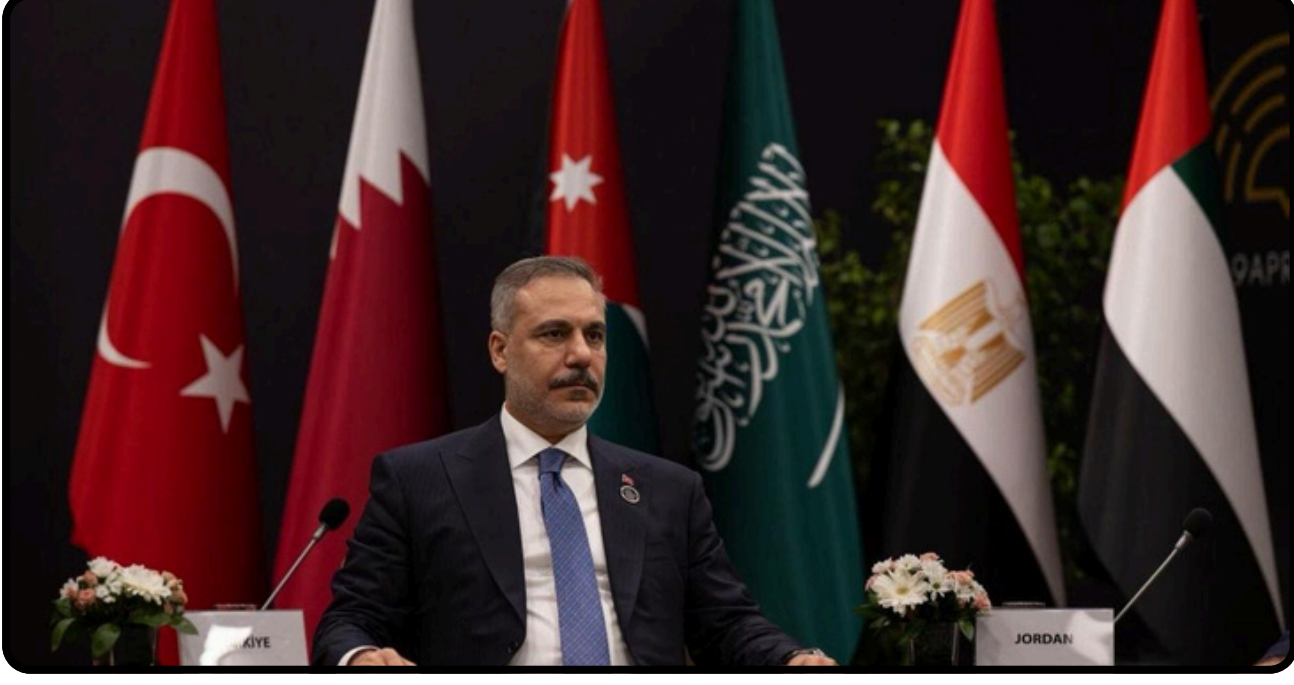
**Suudi Arabistan'da Güvenlik
Riski ve Yatırımcı Güveni:
Jeopolitik Gerilimin Borsaya
Etkisi**

Limoges'deki Tarihi Bina

ODAP
Dünyayı Okumak İçin...

Türkiye'nin Çok Taraflı Diplomasi Arayışı: R4+E3 İstanbul Toplantısı

Türkiye'nin ev sahipliğinde 23 Ekim 2026'da İstanbul'da düzenlenen R4 ve R4+E3 dışişleri bakanları toplantıları, bölgesel krizlerin diplomatik koordinasyon yoluyla ele alınmasına yönelik girişimler açısından önem taşımaktadır. Türkiye, Mısır, Pakistan ve Suudi Arabistan'dan oluşan R4 mekanizması ile Fransa, Almanya ve Birleşik Krallık'tan oluşan E3 grubunun Türkiye'nin girişimiyle ilk kez ortak formatta bir araya gelmesi planlanmıştır. Toplantı gündeminde Filistin meselesi, Hürmüz Boğazı'ndaki güvenlik durumu, Yemen'deki gelişmeler ve Rusya-Ukrayna savaşının sona erdirilmesine yönelik çabalar yer almıştır. Türkiye Dışişleri Bakanlığı ile Anadolu Ajansının toplantı öncesinde yayımladığı bilgiler, Ankara'nın farklı bölgesel ve Avrupalı aktörler arasında diplomatik koordinasyon oluşturma arayışını ortaya koymaktadır. Girişimin arka planında, farklı coğrafyalardaki krizlerin birbirleriyle bağlantılı hâle gelmesi bulunmaktadır. Hürmüz Boğazı'ndaki güvenlik sorunları enerji arzını ve

deniz ticaretini etkileyebilirken Yemen'deki çatışmalar Kızıldeniz ve Babülmendep çevresindeki seyrüsefer güvenliğini ilgilendirmektedir. Rusya-Ukrayna savaşı ise Avrupa güvenliğinin yanı sıra Karadeniz'deki ticari taşımacılık üzerinde baskı oluşturmaktadır. Bu sorunların aynı diplomatik zeminde ele alınması, devletler arasında ortak çıkar alanları belirlenmesine imkân sağlayabilir. Nitekim El País gazetesinin 23 Ekim tarihli haberinde de İstanbul'daki görüşmeler, bölgesel tırmanmayı sınırlama ve güvenlik iş birliğini geliştirme arayışı çerçevesinde ele alınmıştır. Türkiye açısından toplantı, stratejik özerklik ve çok taraflı diplomasi kavramları üzerinden değerlendirilebilir. Ankara'nın NATO üyeliğini sürdürürken Orta Doğu ve Güney Asya ülkeleriyle de diplomatik mekanizmalar geliştirmesi, dış politika seçeneklerini çeşitlendirme çabası olarak yorumlanabilir. Bununla birlikte, katılımcı devletlerin İran, İsrail, Filistin ve Ukrayna konularındaki öncelikleri bütünüyle örtüşmemektedir. Bu farklılıklar, ortak açıklamaların somut ve uygulanabilir kararlara dönüştürülmesini zorlaştırabilir. Toplantının diplomatik etkisi, yalnızca katılımcıların bir araya gelmesiyle değil, görüşmelerin ardından ortaya çıkan kararlar ve devam eden iş birliğiyle ölçülmelidir. Sonuç olarak R4+E3 formatı, Türkiye'nin bölgesel sorunların çözümünde diplomatik koordinasyonu artırma girişimi

ODAP
Dünyayı Okumak İçin...

olarak değerlendirilebilir. Ancak bu girişimin kalıcı bir etki yaratıp yaratmayacağı, sonraki temasların ve somut sonuçların incelenmesiyle belirlenebilecektir.

Libya Temsilciler Meclisinin Türkiye Anlaşmasını Onaylaması ve Doğu Akdeniz'e Yansımaları

20 Ekim 2026'da Libya'nın doğusundaki Temsilciler Meclisi tarafından, Türkiye ile Libya arasında 2019 yılında imzalanan deniz yetki alanlarının sınırlandırılmasına ilişkin mutabakatı onaylandığı ve mutabakatın onaylanmasını reddeden 2020 tarihli kararını yürürlükten kaldırıldığı açıklanmıştır. Meclis ayrıca Türkiye ile siyasi ilişkilerin kesilmesini öngören kararını da iptal etmiştir. Önceki dönemde Doğu Libya'daki siyasi otoritelerin karşı çıktığı mutabakatın onaylanması, Libya içindeki siyasi desteğinin genişlemesi açısından önem taşıdığı değerlendirilmektedir. Türkiye açısından bakıldığında anlaşmanın deniz yetki alanlarına ilişkin Mavi Vatan tezlerini destekleyen ve bölgede oluşabilecek enerji iş birliklerinde Ankara'nın elini güçlendiren bir araç niteliği taşıdığı öngörülmektedir. Ayrıca bu anlaşmayla Doğu Akdeniz'de Yunanistan

ve Güney Kıbrıs'ın, GSI projesi gibi Türkiye'yi dışarda bırakabilecek girişimlerinin önünün hukuki olarak kesilmesinin hedeflendiği değerlendirilmektedir. Ankara açısından meselenin yalnızca Doğu Akdeniz'deki deniz sınırları ve iş birlikleriyle sınırlı kalmadığı; söz konusu sınırlar ve dengeler şekillenirken Türkiye'nin çıkarlarının da gözetilmesinin amaçlandığı görülmektedir. Öbür taraftan Libya'nın bu anlaşmayı kendi kaynaklarını araştırma ve değerlendirme kapasitesi bulabileceği bir iş birliği olarak görmek istediği ifade edilebilir. Libya'nın bölünmüş iç yapısı dikkate alındığında, Türkiye ile kurulacak teknik destek, lojistik, yatırım ve altyapı ilişkilerinin istikrarın sağlanması noktasında büyük önem taşıdığı gözlemlenmektedir. Söz konusu anlaşmaya en belirgin tepkilerin Yunanistan, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi ve Avrupa Birliği tarafından dile getirildiği görülmektedir. Yunanistan tarafınca anlaşmanın uluslararası deniz hukukuna aykırı olduğu ve bölgedeki egemenlik haklarını ihlal ettiği ileri sürülmektedir. Avrupa Birliği Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen tarafından yapılan açıklamada karardan duyulan memnuniyetsizliğin ifade edildiği aktarılmaktadır. Mısır Dışişleri Bakanlığı tarafından yapılan değerlendirmelerde ise bu anlaşmanın Mısır'ın münhasır ekonomik bölgesi ve kıta sahanlığı içindeki egemenlik haklarına açık bir ihlal teşkil ettiğinin belirtildiği dikkat çekmektedir. Tüm bu

ODAP
Dünyayı Okumak İçin...

çerçeveler ışığında baktığımızda, Tobruk merkezli Temsilciler Meclisinin 2019 tarihli deniz yetki alanları mutabakatını onaylama kararı, Türkiye'nin Doğu Akdeniz politikasını destekleyen önemli bir gelişme olarak görülmektedir. Tarafların karşılıklı fayda sağladığı bu ilişkinin hem Libya'nın uzun vadede istikrarı sağlamasına hem de mevcut potansiyelini geliştirmesine destek olacağı düşünülmektedir. Buna karşın, Avrupa Birliği ve kıyıdaş ülkelerin tutumları nedeniyle süreç zaman zaman gerginlik yaratsa da iş birliği ve rekabet dinamiklerinin yeniden ortaya çıkan bu hukuki ve siyasi zemin üzerinden şekillenmesi beklenmektedir.

Ambargolar ve Anlaşmalar: Kanada'nın Türkiye Ziyareti

Kanada Başbakanı Mark Carney, üç günlük bir resmî ziyaret için Türkiye'ye geliyor. Bu, bir Kanada başbakanının tek durağı Türkiye olan ve sadece ikili ilişkiler gündemiyle gerçekleştirdiği ilk resmî ziyaret olacak. NATO üyesi iki ülkenin liderleri, en son 6-7 Temmuz'da Ankara'da düzenlenen NATO Liderler Zirvesi'nde görüşmüştü. Son yıllarda

ise iki ülke arasındaki ekonomik hacim giderek artmaktadır. Amerika Birleşik Devletleri (ABD) Başkanı Donald Trump'ın ikinci kez göreve geldikten sonra Kanada'yı "51. eyalet" olarak görmek istediği yönündeki açıklaması tansiyonu yükseltmiş ve sert tepkilere sebep olmuştu. Avrupa Birliği (AB) ile sıcak ilişkiler kuran ve İsviçre modeline benzer derin entegrasyon anlaşmaları yapma ihtimali bulunan Kanada, Türkiye ile de yakın temas hâlinde. G20 ve NATO üyesi olan iki ülke, Serbest Ticaret Anlaşması (STA) ile ekonomik hacimlerini artırmayı hedeflerken, savunma ve enerji anlaşmaları da diplomatik masada yer alıyor. Özellikle Türkiye, nükleer enerji konusunda ciddi adımlar atmak istiyor. İnşaat hâlindeki Akkuyu Nükleer Güç Santrali'ne ek olarak Sinop'ta ve Trakya'da ikinci ve üçüncü tesislerin inşa edilmesi ihtimaller dâhilinde. Dışişleri Bakanı Hakan Fidan da haziran ayında Kanada'ya yaptığı ziyaret sırasında önemli bir nükleer enerji tesisini gezmiş ve iki ülke arasındaki nükleer iş birliği olanaklarını ele almıştı. Sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) tedariki de öncelikli konuların başında geliyor. Türkiye, ABD ile 25 Eylül 2025'te 20 yıllık bir LNG tedarik anlaşması imzalamıştı. Rusya, Azerbaycan ve İran gibi ülkelere ek olarak Kanada ile de benzer bir anlaşma imzalanması ihtimaller arasında bulunuyor. Kanada, Türkiye'nin Suriye'nin kuzeyinde düzenlediği operasyonlar ve Dağlık Karabağ'daki askerî faaliyetlerine tepki olarak 2019-2020 yıllarında

ODAP
Dünyayı Okumak İçin...

savunma sanayisi ihracatına kısıtlamalar getirmişti; ancak bugün gelinen noktada farklı alanlarda iş birliği ve yeni anlaşmaların yapılması söz konusu. 2024 yılında bu kısıtlamaları kaldıran Kanada yönetimi, ABD'ye karşı dengeleyici bir unsur olarak Avrupa ve Türkiye ile daha yakın bir stratejik iş birliği geliştirmeyi hedefliyor.

Suudi Arabistan'da Güvenlik Riski ve Yatırımcı Güveni: Jeopolitik Gerilimin Borsaya Etkisi

Husi saldırılarının yeniden yoğunlaşması ve bölgesel gerilimin artması, Körfez piyasalarında risk iştahını düşürdü. Suudi Arabistan'ın gösterge endeksi %2,3 geriledi. Bu düşüş son iki yılın en sert günlük düşüşlerinden biri olarak öne çıktı. SaudiNational Bank hisseleri %5,1, Saudi Aramco ise %0,7 değer kaybetti. Aynı gün içinde Dubai ve Abu Dhabi endeksleri de geriledi. Dolayısıyla piyasa tepkisi yalnızca Suudi Arabistan'la sınırlı kalmadı. Piyasa hareketleri, yatırımcıların gelecekteki güvenlik ve arz risklerini fiyatladığına işaret ediyor. Özellikle enerji altyapısı, havaalanları ve bölgesel ulaşım hatlarının hedef haline gelmesi; şirketlerin

operasyonel maliyetlerini, sigorta maliyetlerini ve gelecekteki gelir beklentilerini etkileyebilir. Sonuç olarak saldırıların ekonomik etkisinin yalnızca fiziksel hasarla sınırlı kalmadığı söylenebilir. Jeopolitik riskteki artış, piyasa düşüşünü etkileyen temel faktörlerden biri olarak öne çıkmaktadır. Dammam'daki King Fahd Uluslararası Havalimanı ve enerji altyapısı hedef alındı; saldırılar sonucu ölümler ve yaralanmalar yaşandı. Ekim ayı boyunca Suudi havaalanlarına yönelik saldırıların tekrarlandığı ve sivil havacılık ile enerji tesislerinin artan biçimde risk altında olduğu aktarılıyor. Mesele sadece borsadaki düşüş değil; ülkenin ekonomik altyapısının ne kadar güvenli olduğuyla da ilgili olabilir. IMF, Suudi Arabistan ekonomisinin bölgesel savaş ve ticaret aksaklıklarına rağmen güçlü ekonomik temellere ve önemli tamponlara sahip olduğunu değerlendiriyor. IMF verilerine göre 2025'te ekonomi %4,6 büyüdü, enflasyon %2'nin altında kaldı, bankacılık sistemi güçlü sermaye tamponlarını korudu ve döviz rezervleri yüksek seviyelerde seyretti. Bu nedenle borsanın kısa vadeli düşüşü Suudi Arabistan ekonomisinin çöktüğü anlamına gelmemektedir. Fakat çatışmanın uzaması veya genişlemesi, enerji ve ticaret altyapısında daha fazla aksama yaratabilir. Bunun yanında güçlü ekonomik temeller jeopolitik şokların etkisini sınırlayabilir, ancak uzun süreli güvenlik belirsizliği yatırımcı güveni ve ekonomik

çeşitlendirme üzerinde maliyet yaratabilir. Saudi Aramco, Dhahran'daki genel merkezinde çalışan personelin binayı tahliye edip uzaktan çalışmasını istedi. Bu, İran savaşı başladığından beri Aramco'nun bu merkezde aldığı ilk böyle karar olarak aktarılıyor. Aynı bölgedeki Dammam Havalimanı'na yönelik saldırı ve Shaybah petrol sahasının hedef alınması da güvenlik baskısının arttığına işaret etmektedir.

Tahran'ın Çift Hatlı Stratejisi: ABD Söylemi ve Bölgesel Diplomasi

İran Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü İsmail Bekayi, düzenlediği basın toplantısında ABD ile gerilime ve bölgesel gelişmelere ilişkin önemli açıklamalarda bulunmuştur. Tahran yönetimi, Washington ile herhangi bir gizli anlaşma yapıldığı ya da olası bir ABD saldırısına “yanıtsız kalınacağı” yönündeki iddiaları kesin bir dille reddederek, Kuleng Dağı (Kuh-e Kolang) dahil olmak üzere ülke topraklarına yönelik her türlü saldırıya meşru müdafaa hakkı kapsamında misillemeyle karşılık verileceğini vurgulamıştır. Aynı zamanda Bölgesel diplomasi trafiğine değinen

Bekayi, Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov'un Tahran ziyaretinde ikili ilişkilerin yanı sıra Ukrayna, Kafkaslar ve Hürmüz Boğazı'ndaki güvenliğin görüşüldüğünü belirtmiştir. Ayrıca, İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) Dışişleri Bakanları toplantısında Yemen konusunda alınan karara askeri yollarla çözülemeyeceğini bildirmiş, İran-Pakistan sınır kapısındaki geçici aksamanın ise siyasi bir gerilimden değil, Pakistan tarafındaki teknik sistem güncellemelerinden kaynaklandığını ifade etmiştir. İran Dışişleri Bakanlığının açıklamaları değerlendirildiğinde, ABD ile gizli bir anlaşma yapıldığı ya da olası bir askeri hamleye karşı “yanıtsız ve pasif kalınacağı” yönündeki iddiaların reddedildiği görülmektedir. Kuleng Dağı (Kuh-e Kolang) başta olmak üzere ülke topraklarına yönelik her türlü saldırıya meşru müdafaa hakkı çerçevesinde eşit veya daha şiddetli bir yanıt verileceğinin vurgulanması, Tahran'ın askeri caydırıcılık boyutunda taviz vermeyeceğini gösterir niteliktedir. Bununla birlikte, yürütülen söylem pasif bir kabulleniş değil, ancak belirlenen şartlar ve talepler karşılandığı takdirde bir uzlaşının sağlanabileceğini, dolayısıyla diplomasi masasına tamamen kapının kapatılmadığını öne çıkarmaktadır. Diğer taraftan açıklama, Tahran'ın yalnızca ABD odaklı tek taraflı bir tutum sergilemek yerine, çok taraflı bölgesel diplomasiye ve güç dengelerine de değindiğini

ODAP
Dünyayı Okumak İçin...

göstermektedir. Rusya Dışışleri Bakanı Sergey Lavrov'un Tahran ziyaretinin olağanüstü bir gelişme değil, önceden planlanmış resmi temaslar çerçevesinde yürütüldüğünün ifade edilmesi, stratejik noktalarda çok taraflı diplomasiye yararlanıldığını doğrular niteliktedir. Benzer şekilde, İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) Dışışleri Bakanları toplantısında Yemen kararına usul ihlalleri gerekçesiyle krizin askeri yollarla çözölemeyeceğinin vurgulanması, İran'ın Suudi Arabistan ve Yemen hattındaki bölgesel uzlaş ve diplomasi arayışlarında kendi rolüne işaret eder niteliktedir. Son olarak, İran Pakistan sınır kapısındaki aksamanın teknik nedenlere dayandığının belirtilmesi de bölgesel komşularla ilişkilerde gerilimlerin önüne geçme isteğini teyit etmektedir. Bu yönüyle İran Dışışleri Bakanlığının açıklamaları, Tahran'ın askeri caydırıcılık konusundaki net tavrını korurken bölgesel diplomasiye esnek ve çok taraflı bir strateji izlediğigörölmektedir. Ülke egemenliğine yönelik her türlü tehdide karşı kararlılık vurgulanarak askeri duruştan taviz verilmeyeceğ i duyurulmuştur. Bununla birlikte Rusya ile temaslar, İİT bünyesindeki Yemen vurgusu ve komşularla ilişkiler üzerinden diplomasi kanalının açık tutulması bölgesel diplomasiinin ön planda tutulduğunu doğrulamaktadır.

Fas'ın İlk Kadın Hükümet Başkanı:

Tarihi Temsil, Sınırlı Siyasal Değişim Mi?

Fas Temsilciler Meclisi, 22 Ekim 2026 tarihinde Fatima Ezzahra El Mansouri'nin hükümet programını 204 kabul oyuyla onayladı. Böylece Anayasa'nın 88. Maddesindeki göreve başlama şartını karşılayan bu oylama ile 29 Eylül'de Kral VI. Muhammed tarafından 47. madde uyarınca hükümeti kurmakla görevlendirilen ve 16 Ekim'de kabinesi atanan El Mansouri'nin anayasal göreve başlama süreci resmileşmiş oldu. Fas tarihinde ilk kez bir kadın, hükümet başkanlığına geldi ve bu siyasal temsil açısından çok önemli bir gelişmedir. Ancak bu eşiğin ülkenin karar alma mekanizmasında ne ölçüde bir değişim yaratacağı, yeni hükümetin yapısında ve monarşiyile kuracağı ilişkisinden bağımsız ele alınmaz. Kurulan yeni kabinede 32 üye bulunuyor ve bu kabine de El Mansouri dahil olmak üzere yedi kadın üye barındırıyor. Bu sayı kadınların siyasetteki görünürlüğünü artırsa da eşit temsil sağlama konusunda soru işaretleri barındırıyor. Zira dışışleri, içişleri, adalet ve savunma gibi stratejik alanların

yönetiminde önceki dönemden isimler bulunuyor. Bu durum, sayısal temsil ile karar alma gücü arasındaki farkı korumaktadır. Ayrıca bakanların çoğunun geçmiş hükmet tecrübesi taşıması, atamalar ve politika değişimlerini kısıtlama ihtimali bulunduruyor. Muhalefetteki Ulusal Bağımsızlar Birliği, programın seçim döneminde vaat edilen yön değişikliğinden çok önceki politikaların devamı olduğunu düşünüyor. Bu eleştiri hükûmetin değişim kapasitesini tek başına belirlemese de ilk kadın hükümet başkanı söylemi ile kabinenin genel yapısının aynı kalması, söylenenler ve yapılanlar arasındaki farkı görünür kılıyor. El Mansouri, Marakeş Belediye Başkanlığından konut bakanlığına, oradan da en yüksek seçilmiş hükümet makamına ulaşmıştır. Önemli bir liderlik ve yöneticilik deneyimi elde eden El Mansouri'nin yükselişi, 2011 Arap Baharı protestolarındaki 20 Şubat Hareketinin talepleri sonucu kabul edilen anayasal düzenle de ilişkilidir. İlgili anayasanın 47. maddesi, kralın hükümet başkanını Temsilciler Meclisi seçimlerinde birinci olan partiden atamasını öngörüyor. Ancak yine aynı anayasa kralın dış politika, savunma ve dini otorite gibi belirli alanlarda yetkilerini koruyor. Dolayısıyla El Mansouri'nin atanması, siyasi anlamda önemli bir gelişmedir, ancak henüz alan sınırlılığını koruyor. Zira, yürütmedeki gerçek güç paylaşımının değişip değişmediğini zaman içerisinde gözlemlenecektir. Yeni hükümetin

siyasi ağırlığı, sembolik temsilin günlük politikalara nasıl yansıtacağıyla ölçülecektir. Ülkedeki hayat pahalılığı, genç işsizliği, satın alma gücü ve kamu hizmetlerindeki sorunlara somut sonuç üretilemezse bu tarihi olarak görülen atama, toplumsal beklentileri karşılamaya yetmeyebilir. Öte yandan El Mansouri'nin hükûmet programını uygulayabilmesi, kadınların karar alma mekanizmalarındaki etkisini artırması ve seçilmiş kurumların politika alanını genişletmesi, temsil değişimini daha kalıcı bir dönüşüme taşıyabilir. Hükümet başkanının siyasi mirası, ilk kadın lider unvanından ziyade, seçilmiş yürütmenin toplumsal taleplere cevap üretebilme ve Fas'taki güç dengesi içinde gerçek politikalarla farkı yaratabilme kabiliyetiyle ölçülecektir.

RAF Fairford Soruşturması: İstihbarat Faaliyetleri, Sabotaj ve Gri Alan Rekabeti

20 Ekim 2026'da İngiliz terörle mücadele polisi, RAF Fairford hava üssü çevresindeki faaliyetlere ilişkin soruşturma kapsamında iki kişiyi İran istihbaratına yardım etmek şüphesiyle yeniden gözaltına aldı. Şüpheliler,

2023 Ulusal Güvenlik Yasası kapsamında yabancı bir istihbarat servisine yardım etmek şüphesiyle soruşturulmaktadır. İngiliz makamları soruşturmanın devam ettiğini ve henüz kesinleşmiş bir suçlama bulunmadığını belirtirken, İran yönetimi olayla bağlantılı olduğu yönündeki iddiaları reddetmektedir. RAF Fairford'un güvenlik açısından önemi, buranın yalnızca İngiltere'ye ait sıradan bir askerî tesis olmamasından kaynaklanmaktadır. Üs, ABD bombardıman uçaklarının Avrupa'daki operasyonlarında kullanılan önemli noktalardan biridir. Bu nedenle yabancı bir istihbarat servisinin üs çevresinde bilgi toplamaya, faaliyetleri izlemeye veya olası bir sabotaj için hazırlık yapmaya çalışması, klasik casusluğun ötesinde bir güvenlik problemi yaratmaktadır. Devletler doğrudan askerî çatışmaya girmeden rakiplerinin askerî kapasitesini etkilemeye çalıştığında bu tür faaliyetler gri alan rekabetinin bir parçası haline gelebilir. Bu tür operasyonların önemli özelliklerinden biri, sorumluluğun açık biçimde belirlenmesinin zor olmasıdır. Geleneksel bir askerî saldırıda saldırıyı gerçekleştiren aktörü belirlemek çoğu zaman daha kolayken, yerel kişiler veya dolaylı bağlantılar üzerinden yürütülen istihbarat ve sabotaj faaliyetlerinde devlet bağlantısını kanıtlamak daha karmaşıktır. Bu durum güvenlik literatüründe attribution problemi olarak tanımlanmaktadır. Bir devletin operasyonla bağlantısı güçlü biçimde düşünülse bile, bu bağlantının hukuki

ve siyasi açıdan kanıtlanması zaman alabilir. Bu belirsizlik de doğrudan karşılık verme kararını zorlaştırmaktadır. Olay aynı zamanda iç güvenlik ile dış güvenlik arasındaki sınırın giderek daha fazla bulanıklaştığını göstermektedir. İngiliz polisinin yürüttüğü bir soruşturma ilk bakışta iç güvenlik meselesi gibi görünse de olayın İran istihbaratıyla ilişkilendirilmesi, ABD askerî varlığını ilgilendirmesi ve kritik bir hava üssünü hedef alması meseleyi uluslararası güvenlik boyutuna taşımaktadır. Böylece devletler arasındaki rekabet yalnızca sınırların dışında veya savaş alanlarında değil, rakip ülkelerin kendi topraklarındaki kritik tesislerin çevresinde de yürütülebilmektedir. RAF Fairford soruşturmasının güvenlik açısından önemi bu nedenle yalnızca iki kişinin gözaltına alınması değildir. Asıl mesele, devletlerin doğrudan savaşa girmeden istihbarat faaliyetleri, yerel aktörler ve olası sabotaj girişimleri aracılığıyla rakiplerinin askerî kapasitesini etkilemeye çalışabilmesidir. Bu tür tehditler karşısında güvenlik yalnızca askerî üslerin fiziksel olarak korunmasına değil, yabancı istihbarat ağlarının tespit edilmesine, kritik altyapının korunmasına ve saldırıların arkasındaki aktörün güvenilir biçimde belirlenmesine de bağlı hale gelmektedir.

Limoges'deki Tarihi Bina

17 Ekim 2026'da Fransa'da yaşanan protestoların şiddet olaylarına dönüşmesi, Limoges kentindeki tarihî belediye binasının büyük ölçüde tahrip olmasına yol açtı. 1883 yılında açılan ve Paris Belediye Binası'ndan esinlenilerek inşa edilen yapı, yalnızca idari bir merkez değil, aynı zamanda kentin tarihî ve kültürel kimliğinin önemli bir parçasıydı. Yangın sonucunda binanın çatısı ve merkezî saat kulesi çöktü; tören salonları, düğün salonu ve temsil odaları ağır hasar gördü. Binanın taş cephesinin bir bölümü ayakta kalsa da yapının geleceği belirsizliğini korudu. Olayın temelinde, hayat pahalılığına karşı düzenlenen gösterilerin son aşamasında ortaya çıkan şiddet ve kundaklama eylemleri bulunuyordu. Maskeli kişilerin binaya girerek yangın çıkardığı bildirildi. Ancak bu olay, protestolara katılan herkesin sorumlu tutulmasını haklı çıkarmaz. Toplumsal talepler ile şiddet eylemlerini birbirinden ayırmak, olayın doğru analiz edilmesi açısından önemlidir. Bu yıkımın etkileri yalnızca mimari kayıpla sınırlı değildir. Belediye binası, kent sakinlerinin evlilik

törenleri ve diğer önemli yaşam olaylarıyla ilişkilendirdikleri ortak bir hafızayeridir. Dolayısıyla yapının zarar görmesi, toplumda üzüntü, öfke ve güvenlik kaygılarını da artırmıştır. Ayrıca olay, kamu binalarının korunması ve gösteriler sırasında güvenlik güçlerinin yeterliliği konusunda ciddi sorular doğurmuştur. 21 Ekim 2026 itibarıyla binanın korunabilen bölümlerini güvence altına alma çalışmaları sürerken tarihî yapının restorasyonu için bağış kampanyası başlatılmıştır. Yeniden inşa sürecinin maliyeti henüz kesinleşmemiştir. Limoges Belediye Binası yangını, ekonomik ve toplumsal gerilimlerin şiddete dönüştüğünde kültürel mirası nasıl tehdit edebileceğini göstermektedir. Kalıcı çözüm, yalnızca sorumluların adalet önünde hesap vermesini değil, toplumsal sorunların diyalog yoluyla ele alınmasını ve tarihî eserlerin korunması için etkili önlemler alınmasını da gerektirir. Bu binanın geleceği, Fransa'nın ortak kültürel mirasını koruma konusundaki kararlılığının önemli bir sınavı olacaktır.